VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESULJETEK!

Ára: 1,80 Ft

PÉCSI Dohánygyár

XI. évfolyam, 8. szám

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1984. AUGUSZTUS

Bemutatkozott a Lady, a Junior

A Szegedi Ipari Vásáron

Tetszetős külső, kellemes íz

Két nagy vidéki városban rendeznek hazánkban rendszeresen ipari vásárt és kiállítást. Ezek a városok: Pécs — Baranya megye, és Szeged — Csongrád megye központja. Ezen a nyáron Szegeden volt a kiállítás, július 20—29-ig terjedő időszakban.

Szeged, a Tisza-parti város elsősorban a Dóm-tér nyári színházi programjáról híres, s ezt igyekeznek kihasználni az ipari vásár rendezésével is. Ugyanis a színházi műsor sok embert vonz, s ekkor nyilván az ipari vásár megtekintését is programba iktatják a nyaralók. *Az ipari vásárok célja, az új termékek bemutatásán kívül a vállalatok, cégek, sőt kézműiparok bemutatkozása is.*

Marketing-fórum

Július 20-án délelőtt zuhogó esőben volt a megnyitó ünnepség, melyet *dr. Kapolyi László* ipari miniszter tartott. Megnyitójában elmondotta, hogy a Szegedi Ipari Vásár jó lehetőséget biztosít a vállalati kapcsolatok továbbfejlődéséhez és ezen kívül egy nagyon jó marketing-fórum.

Tíznapos ottlétünk alatt kiderült, hogy ez valóban így van. Több vállalati képviselővel, köztük piackutatóval, reklámszakemberrel kötöttünk ismeretséget.

Milyen volt egészében a vásár? Vegyes. Voltak élelmiszerkiállítók, pl. Baromfifeldolgozó Vállalat, Konzervgyár, Tejüzem, Sörgyár; állami gazdaságok, bőripar — köztük a Pécsi Hunor, egyéb könnyűipari vállalatok. Híradástechnikai kiállítás hatalmas területet foglalt el. Itt a ráérő emberek szinte egész nap tv-t nézhettek, különböző show-műsor-összeállításokat, személyi számítógépekkel ismerkedhettek és játszhattak vele. Tulajdonképpen nem is győznénk itt felsorolni mind a kiállítókat, nem beszélve a kiállított termékekről. Így azt célszerű kiemelni, ami *újnak, érdekesnek hatott és amit a vásári igazgatóság is díjazott.*

A Csongrád megyei Tanács különdíját kapta a Pécsi Bőrgyár és a Szentesi Baromfifeldolgozó Vállalat. A városi tanács különdíját kapta: a Szegedi Szalámigyár és Húskombinát, a Minőségi Cipőgyár, valamint a Pannónia Szőrmekikészítő. Az ipari vásár 10 különdíjat adott ki, így már felsorolni is hosszadalmas lenne, ezen kívül a bemutató terület külső megjelenését is díjazták, itt a Pécsi Sörgyár kapott díjat.

A Dohánygyár sikeréről nem számolhatunk be, de ez érthető is, hiszen nem neveztünk be semmiféle díjra. Tudni kell azt, hogy a díjazás benevezéses alapon történik. Mi csupán emléklapot és emlékplakettet kaptunk, megköszönvén részvételünket. Meg kell még említeni, hogy hazai kiállítókon kívül külföldiek is részt vettek. Ezek között voltak finnek, szovjetek, bolgárok, jugoszlávok és lengyelek, ezek valamennyien Szeged testvérvárosaiból jöttek. Mint hallottuk, elégedettek voltak a kiállítás szervezésével.

A B pavilonban

A vásár elég nagy területen fekszik, ezért kissé elszigetelt egymástól egy-egy részlet. Ezért a teljes áttekintés szinte lehetetlennek tűnt. A vásár színvonalát emelte volna, ha egységessé teszik a pavilonokat, egyesek nem szorulnak az iskolák osztálytermébe, más kiállítókat pedig nem fordítanak a fal felé. Az udvaron is helyeztek el kiállítókat, ezen kívül kisebb vendéglátói egységeket, amelyek hangulatosabbá tették a külső formát. A vásárigazgatóság igyekezett gondoskodni a szórakoztatásról, ezért naponta két alkalommal divatbemutatót tartottak. Sok stand volt, ahol különböző használati tárgyak és emléktárgyak között lehetett válogatni.

A „B"-pavilonban állítottak ki az élelmiszeripari vállalatok, köztük a Pécsi Dohánygyár is. A hagyományos termékeken — Sopianae, Mentholos Sopianae, PD1, PD2 — kívül *bemutatásra került a Sopianae-család két új tagja is, a Lady és a Junior.* Termékeink megismertetése, teszteltetése céljából minden napra szerveztünk próbaszívást. Nagyon sok vásárlátogató kóstolta meg és minősítette — az általunk összeállított tesztlapon — az új termékeket. A próbaszívók nagy része elmondta, hogy azért szeretnék megkóstolni a két új terméket, mivel — szerintük — *nincs a hazai piacon megfelelő választékban gyenge, korszerű cigaretta.* Próbaszívóink többsége a fiatalabb korosztályból került ki. Többen kimondottan örültek annak, hogy pl. a Junior névvel tudatjuk a vásárlókkal azt, hogy kiknek is szánjuk az új termékeket. A próbaszívások során érdeklődtek arról is, hogy mikor és mennyiért fog megjelenni a két új termék. Az egyik próbaszíváson beszélgettünk egy fiatal párral, melynek hölgytagja egyetemista, a férfitagja pedig marketinggel foglalkozik.

— Mi a véleményük a vásárról?

— Igaz, hogy csak pár éve foglalkozom marketinggel, de számomra az tűnt fel, hogy *kevés az igazán új termék a vásáron.* A kiállított termékek többségét már lehet kapni az üzletekben, a másik részével pedig valószínűleg nem is fogunk találkozni. Számomra ez utóbbi a legbosszantóbb a vásárlátogatások során. Mert pl. hiába látok én csodaszép bútorokat, anyagokat, cipőket, ha azok csak külföldre készülnek. Remélem, hogy a Lady és a Junior nem ilyen termékek lesznek.

— Ezzel a két új cigarettával kb. egy hónap múlva már megjelenik a Pécsi Dohánygyár. Az áruk valószínűleg 14—16 Ft között lesz. Elfogadhatónak találják ezt az árat?

— Nagyon jó ötletnek tartom — válaszol az egyetemista lány — hogy végre ránk, Lady-kre is gondolt a gyár. Az a véleményem, hogy a gyengébb cigaretták (Sopianae típusúak) választéka elég szűkös, és én pl. nem engedhetem meg magamnak azt a luxust, hogy 40—50 Ft-ért vegyek mindennap cigarettát. *Ez az ár számomra megfelelő.* De én is szeretnék feltenni egy kérdést: miért nem dolgoztak ki hosszú, 100 mm-es cigarettát?

— Foglalkozunk ezzel a kérdéssel is, így a közeljövőben gyártmányfejlesztésünk során már ilyen, 100 mm-es cigarettát szeretnénk kialakitani. Mi a a véleményük az új cigaretták külső megjelenéséről, csomagolás-módjáról?

— Őszintén be kell vallanom — válaszolja a férfi —, hogy nekem általában nem tetszenek a magyar cigaretták, bár *ezeknek — Lady és Junior — a grafikája kiemelkedik a hazai mezőnyből.* Egyébként nekem a PD-k grafikája kimondottan tetszik. Kár, hogy a *PD2-vel nem nagyon lehet találkozni a boltokban.* A Sopiana Lady és Junior íze viszont kimondottan kellemes, bár nekem, férfi létemre, a Lady jobban ízlik és mindketten nagyon várjuk a megjelenésüket.

A vendégkönyvből

A Pécsi Dohánygyár kiállításánál elhelyeztünk egy vendégkönyvet. Ebből adunk közre néhány észrevételt válogatás nélkül:

— „Szép a kiállításuk, bár csak minden pavilon ilyen lenne."

„A kiállítás szép, a dekorációsok kitűnő munkát végeztek. Várjuk az üzletekben az „egészséges" cigarettát."

„Kár, hogy nem minden kapható az üzletekben".

„Kellemes íz, meghitt illat" jellemző az új Sopianae termékcsaládra. Csak ez is maradjon."

„Nem dohányzom, de a kiállítás szépsége meglepett".

„Kevesebb finánclábszárat — nem sajtóhiba! a Fecskébe — egy jóakarójuk" (Szerencsére a Pécsi Dohánygyár már két éve nem gyárt Fecske cigarettát . . .)

„Azért jön ide rengeteg ember, mert it van mit megcsodálni".

És végül:

„Érdekes és esztétikus egy dohányzó ember számára."

A következő beíró nyíllal folytatta ezt a gondolatsort: — „Én nem dohányzom, de nekem is tetszik".

M. J.

Éljen augusztus 20.!

Augusztus 20-a a Magyar Népköztársaság alkotmányának ünnepe, sok tekintetben különbözik történelmünk többi kiemelkedő évfordulójától. Nem egyetlen eseményt ünneplünk, hanem olyan történelmi folyamat kezdetét, mely ezer éven át és ma is állandó jellemzője népünk életének.

Tisztelettel emlékezünk az államalapító István királyra, aki felismerte, hogy a magyaroknak szakítaniuk kell a régi nomád életmóddal, ha nem akarnak az előttünk a Duna-medencébe sodródott népek sorsára jutni, melyeket pusztulásra ítéltek a történelem viharai.

Az aratás egész népünk ügye és sikeres befejezése közös örömünk. Ezen a napon országszerte azokat ünnepeljük, akik lehetővé tették, hogy népünk egész évi kenyere biztosítva legyen. A mindennapi kenyérről való gondoskodás: nagy kérdése a világ minden népének. Nálunk a felszabadulás után a társadalmi viszonyok úgy alakultak, hogy egyik ezeréves nagy problémánk, népünk mindennapi kenyerének biztosítása megoldódott.

A népi hatalom idején augusztus 20-a új színekkel gazdagodott: az új kenyér megszegésének ünnepévé is vált. Az 1945-ös nagy sorsforduló után négy esztendővel, 1949. augusztus 18-án fogadta el az országgyűlés XX. szám alatt abban az évben, és 20-án iktatta törvénybe a Magyar Népköztársaság alkotmányát amely az 1972. évi módositással érvényben van. Társadalmunk alaptörvénye ma is.

Az első irott alkotmány, amely törvénybe foglalta mindazokat a forradalmi eredményeket, amelyeket a magyar nép a felszabadulás után rövid idő alatt elért. Tartalmazta azokat a legfontosabb elveket is, amelynek szellemében haladni kivántunk, szilárd, törvényes alapokat teremtve a szocialista építés megkezdéséhez.

Születésének előzményeire visszatekintve: István király után a Dózsa György, Rákóczi Ferenc követelte jogok, az 1848—49-es szabadságharc elért vagy csak vágyott jogai, Kossuth nemzetre tekintő tervei, Petőfi népet, hazát, jogot egységbe ölelő eszméi, Táncsics alkotmánytervezetei. Idetartozik még a Magyar Tanácsköztársaság 1919. július 20-án elfogadott alkotmánya, melynek jelentőségét a munkáshatalom leverése következtében nem a társadalmi hatás adja, hanem az a tény, hogy időrendben az első és mindjárt szocialista volt. Századok sokaságát iveli át ez az előtörténet, igazolva a mai alkotmányunkhoz vezető út történelmi folyamatosságát, a magyar dolgozó társadalom életerejét, tehetségét, rátermettségét nagy tettek megvalósítására.

Az elmúlt századok küzdelmei és a felszabadulás óta eltelt évtizedek tapasztalatai megtanitották népünket arra, hogy nincsenek lezárt utak, befejezett győzelmek, sem kész sémák a történelemben, a társadalom fejlődésének útján. A kitűzött cél eléréséhez gyakran kerülők, buktatók vezetnek, látható és láthatatlan akadályok merülnek fel, melyek átmenetileg csökkenthetik, megállithatják rövidebb-hosszabb időre a fejlődést. Egy dolog azonban biztos: csak a szocializmus tud megfelelő választ adni a népek számára korunk három legfőbb problémájára, melyet a béke, a jólét és szabadság fejeznek ki. E három fő gondolat sok mással együtt szerepel abban az alig 25 oldalnyi szövegben, melyben 10 fejezet és 78 paragrafus van.

Alkotmányunk egységesen fejezi ki nemzetközi és nemzeti érdekeinket, ez következik a munkáshatalomból, a szocializmusból, államunk és pártunk politikájából. Ma csak a becsülettel végzett munka minősítheti az állampolgárokat a szocialista társadalom építésében.

E gondolatok jegyében ünnepeljük augusztus 20-át, ezt a sokhangulatú, történelmi jelentőségű ünnepet; tisztelettel adózva a múltnak, előretekintünk a jelen pillanatban még feszültségekkel terhelt jövő felé.

Északi József

Jubilánsaink

Az iskolapadból kikerülve jelentkezünk első munkahelyünkön. Fel sem merül bennünk, hogy esetleg nem találjuk meg számításainkat, nem kapunk megfelelő szakmai feladatokat és fizetésünk sem úgy alakul, ahogy reméltük.

Aki 25 éve dolgozik ugyanazon a munkahelyen, azt hiszem elmondhatja: jól választott. *Dr. Tancsik Lajosné* 1959-ben került a Pécsi Dohánygyárba.

— *Hogyan kezdődött?*

— Debreceni vagyok, ott végeztem a Dohányipari Technikumban. Ide helyeztek a kötelező másfél éves gyakorlati időre. A döntő ok abban, hogy Pécsett maradtam, az volt, hogy idejövetelem másnapján megismerkedtem a férjemmel.

— *Mióta vagy az anyagraktár vezetője?*

— A gyakorlati időm letelte után helyeztek ebbe a munkakörbe. Gyermekeim születésekor egy időre a laborba kerültem, mivel nem tudtam vállalni a délutáni műszakokat. Gyakorlatilag 5 éves kihagyással vagyok raktárvezető.

— *Hogyan összegeznéd a Pécsi Dohánygyárban eltöltött 25 évet?*

— Nagyon tömören azt tudom mondani, hogy jól érzem itt magam. Amit az utóbbi években hiányolok az, hogy elmaradtak az azelőtt évente megtartott technikustalálkozók, ahol fehér asztal mellett találkozhattak a kollégák és ezek az összejövetelek a munkakapcsolatoknak csak hasznára váltak.

Dr. Tancsik Lajosné elvégezte a felsőfokú raktárgazdálkodási tanfolyamot és részt vett egy vállalati szervezésű kétéves vezetőképzőn is. Munkájáért kétszer részesült Kiváló Dolgozó kitüntetésben.

Pápay Miklós, a csomagolási osztály műszakvezetője szintén 25. évét tölti a gyárban. Ez egyúttal összes munkaviszonyban töltött idejét is jelenti (szintén most részesült jubileumi jutalomban).

Magyari János, a szakmunkásképző elvégzése után a Sopianae Gépgyárban kezdte pályafutását.

— 1970-ben jöttem a Dohánygyárba és azóta tmk-lakatosként dolgozom. Közvetlen munkatársaimmal jó kapcsolatban vagyok, a munka rengeteg, a kapkodás miatt sokszor idegesek vagyunk, de végül is mindig megoldódnak a problémák. Már 14 éve itt vagyok és nem is szándékozom munkahelyet változtatni.

Magyari János 1979-ben munkája elismeréseként megkapta a Kiváló Dolgozó kitüntetést.

Olajos László gépésztechnikus, a csomagolási osztályon dolgozik, mint alkatrészellátó.

— 1977 óta vagyok a vállalatnál, a Dohánygyár „jó híre" vonzott ide. Két és fél évig gépmester voltam, 79-től dolgozom az alkatrészraktárban.

— *Milyen problémák merülnek fel leggyakrabban a csomagológépek alkatrészellátásában?*

— Elég sok gondunk van. Mivel a Niepmann és a KDW már régi gép, nagyon kevés az importból beszerezhető alkatrész. A hazai gyártású alkatrészek pedig általában csak javítás után használhatók fel. Ennek oka időnként a rajzhiba, de nagy többségben a pontatlan gyártás. Az anyagminőség sem mindig megfelelő, ezért csökken az élettartamuk, gyakran kell cserélni az alkatrészeket.

Olajos László elvégezte a Marxista—Leninista Esti Egyetemet. Politikai végzettségét mint pártcsoportvezető kamatoztatja. Szabad idejében a Panoráma együttesben játszik szaxofonosként. Hétvégeik több hónapra előre le vannak kötve lakodalmakra, rendezvényekre.

Jubilánsainknak további jó egészséget kívánunk az elkövetkező huszonöt évhez.

Z. I.

Nyugdíjba mentek

Gyenis Józsefné 1965. október 8-án lépett be vállalatunk gyártási osztályára. Az itt eltöltött hosszú munkaideje alatt mindenkori felettesei a jó munkájáról és fegyelmezett, példamutató magatartásáról adhattak számot. Munkaviszonya alatt íródott a cigarettagyártás történelme is, hiszen ő még a Triumph gyártógépeken kezdett ismerkedni a cigarettaszedés munkafázisaival, majd a Skoda és végül a DEKAJET-MAX gépeken dolgozott.

A gyártási osztály II-es műszakjának dolgozójaként a „dr. Münnich Ferenc" szocialista brigád jogelődjének volt egyik alapító tagja 1967-ben. A brigád jelenlegi legmagasabb elismerésében — a Kiváló Brigád címben — az ő tevékenysége is benne van. Nyugállományba vonulása előtti időszakokban is — magas kora ellenére — a brigád egyik élenjáró társadalmi munkása volt.

A vállalatunknál végzett jó munkáját vezetőségünk 1981-ben Kiváló Dolgozó kitüntetéssel jutalmazta. 1984. június 16-án ment nyugdíjba.

Kővágó Istvánné 1968. október 24-én kezdett dolgozni, szintén a gyártási osztály II-es műszakjában, szedő-átvevőként.

Odaadó, lelkiismeretes embernek ismerték az osztály dolgozói és közvetlen vezetői. Munkatársai és vezetői tiszteletét és szeretetét fejezte ki az ő „Margit néni" megszólítása is.

Munkájára és aktív hozzáállására biztos lehetett számítani 16 éves munkaviszonya alatt. Az osztályra került új dolgozók betanítását, a minél előbbi beilleszkedés segítését mindig rá lehetett bízni.

Becsületes munkavégzése mellett igen aktív tagja volt a „dr. Münnich Ferenc" szocialista brigádnak. Nyugállományba vonulásának évében — 1984. augusztus 18. — volt 15 éve tagja brigádunknak, amit a brigád vezetősége — többekkel egyidejűleg — külön jutalmazással köszönt meg.

Mindkét dolgozónknak kívánunk még sok-sok boldog évet unokáik körében, és a megérdemelt pihenéshez jó egészséget.

Gyárunk ismét szegényebb lett egy megbízható, becsületes régi dolgozóval. *Posta Jánosné* ez év júliusában nyugdíjba vonult. 15 évet dolgozott végig gyárunkban becsületesen, szorgalmasan és nagy szaktudással. Keze alatt nagyon sok új dolgozó tanulta meg a papírkreppelés fortélyait. Tudása legjavát adta mindig a munkájában és a társadalmi tevékenységében is. A „Latinka Sándor" szocialista brigádnak is az elejétől fogva tagja volt. A munkatársait és kolléganőit megbecsülte és őt is megbecsülték. Sok évi hasznos és tevékeny munkáját a gyár vezetősége és a brigádja is megköszönte, amikor elbúcsúztatták. Elismerésüket és köszönetüket ajándékokkal is kifejezték.

Juliska néninek nyugdíjas éveihez erőt, egészséget és még sok boldog évet kívánunk.

Takács Sándor

A minőségről

1984. első féléve sok eredményes mutatót takar a gondok, a még megoldatlan kérdések ellenére. Hogy ebben az időszakban is odafigyeltünk — valamivel még jobban, mint korábban — termékeink minőségének szintentartására, sőt emelésére, mutatja két számnak az összevetése. Az 1983-as év hasonló időszakában főgyártmányunk minőségmutatója 3,82. Igaz, bizonyos ingadozás mutatkozott e téren a 6 hónapot figyelve, hiszen februárban még 3,88 volt még az összevont termékminőségmutató is, ami az elmúlt időszak egyik legmagasabb mutatószáma volt. Ezt 1980 júliusa hagyta csak el 3,90-es minőségmutatójával. Jelentősen csökkent viszont a II. negyedévben a termékminőséget mérő mutatószám mind a Sopianae, mind a Mentolos Sopianae esetében, a megnövekedett nedvességtartalom és a gyakoribb ragasztási, kihullási hibák miatt. Április hónapban 3,77-es volt az összevont minőségmutató.

A Központi Minőségellenőrző Laboratórium tárgyidőszakban megvizsgált 24 tételünk közül 2 tételt minősített szabvány alattinak a nagyméretű kocsánytartalom és a ragasztási hiba magas értéke miatt. Láthatóan a félév folyamán jelentkezett kocsányfeldolgozási gondok megmutatkoztak termékeink minőségében is.

A hatósági intézetek 10 raktáron tárolt és mintázott tételünket minősítették nem megfelelőnek. A minőségi kizárás oka 7 esetben a nagyméretű kocsánytartalom magasabb értéke, s az ezzel többnyire együttjáró égőképesség-csökkenés, valamint a hiányos ragasztású, kihullott végű hibás cigaretták nagyobb mérvű előfordulása volt.

Az alábbiakban tekintsük át az ipar termékeinek minőségét a vállalati és a KML minősítésekből adódó minőségmutatók tükrében:

Minőségmutató	Vállalati	KML
Debrecen	3,86	3,81
Pécs	3,82	3,68
S.-újhely	3,79	3,30
Eger	3,77	3,47
Ipari összesen	3,81	3,55

Elmondható az is, hogy a bázishoz képest javult az ipar termékeinek minősége, vállalati minősítés szerint 0,04-dal, melyet megerősít a KML által kimutatott 0,06-os minőségmutató-emelkedés is.

Dr. Kiss Elemérné

Alapítva: 1906

A Pécsi Dohánygyár története (III.)

1945. július 7-től került ismét a Pécsi Dohánygyár a Magyar Állam irányítása alá. A termelés napokon belül megindult azzal a technikai és technológiai felszereltséggel, mely a második világháború végén rendelkezésre állt. Eszerint a dohányvágatok előállítása, a cigaretta gyártása és csomagolása, továbbá a szivarka dohányok csomagolása gépi úton történt, de kis mennyiségben kézi töltésű cigaretta és kézzel történő csomagolás is készült.

1950-ig a technológiai folyamatban és a technológiai gépparkban lényeges változás nem történt. Erre az időszakra az a jellemző, hogy az igényeknek megfelelően a gyár termelési struktúrája változott, ami abban nyilvánult meg, hogy a cigarettatermelés jelentősen megnövekedett, a fogyasztási dohányok terhére. Ez utóbbiak gyártását még ebben az évben megszüntették.

A dohánygyárak 1949-ben Nemzeti Vállalattá alakultak. A következő évben a dohányipar gyárainak átprofilozására került sor. Ennek következtében gyárunk a továbbiakban csak cigarettát termelt. A cigarettatermelés növelésének érdekében elsősorban a megszüntetett dohánygyárakból folyamatosan érkeztek különböző termelő berendezések. E berendezések segítségével és az 1953-ban bevezetett kétműszakos munkarenddel a cigarettatermelés 1955-re duplájára nőtt.

Az 1956. októberi események természetesen a Pécsi Dohánygyár folyamatos tevékenységét is megzavarták. Telies termelési szünet mindössze három napon volt.

A termelés elsősorban áramkorlátozások miatt akadozott. 1957 januárjában már az októberi események előtti termelési szintet produkálta a gyár kollektívája.

1957. év folyamán új szakasz kezdődött a gyár dohányelőkészítési technológiájában. Megkezdődött a technológiai folyamat gépesítése: a dohánybálák szigonyos rendszerű gőzzel történő melegítése után a bálák bontása, a dohánycsomók kocsányozása, a dohánylevél és kocsányrész szállítása, a dohánylevél keverése, a dohányvágógépek adagolása, a kocsányozás és kocsánylapositás műveletei kerültek gépesítésre. Jelentősen nőtt a termelékenység, ugyanakkor a nehéz fizikai munka minimálisra csökkent a területen is.

1945-öt követő években gyors ütemben kerültek megvalósításra a dolgozók szociális és kommunális körülményeit javító létesítmények: üzemi étkeztetés, fürdő, öltöző, óvoda, bölcsőde, orvosi rendelő, kultúrterem és sportpályák.

A technológia fejlődése 1957. és 1964. között elsősorban az előkészítés területén volt számottevő. Ebben az időszakban a korábban már említett gépesítési folyamat folytatása nemcsak a fizikai munka kiváltására, a termelékenység fokozására, hanem a technológia minőségi változására is irányult.

Bevezetésre került az úgynevezett „meleg" technológia, melyen belül a dohány feldolgozása 35—60 Celsius-fok hőmérsékleten történik. Az előkészítő üzemben korszerű alapgépek jelentek meg, melyek közül ki kell emelni a vácuumnedvesítő berendezéseket és a rotációs dohányvágó gépeket. A kocsány feldolgozása is folyamatos gépsoron történt. Az előkészítő üzemben így csak a bálák bontása és a vágott dohány adagolása maradt továbbra is kézzel végzett munka.

Időközben — 1963. július 1-vel — megalakult a Magyar Dohányipari Országos Vállalat, melynek keretében, mint gyáregység tevékenykedett a Pécsi Dohánygyár.

A gyár fejlődésének újabb szakasza 1965 szeptemberével kezdődött, amikor is 4 db gyártó és 2 db csomagoló-celofánozó géppel megkezdődött a filteres cigaretta gyártása. Ezzel egyidőben kezdtük meg a papírfilter gyártását is. A filteres cigaretta gyártása a fogyasztói igényeknek megfelelően folyamatosan növekedett, a filter nélküli cigaretták mennyiségének terhére. Gyárunk filter nélküli cigarettát 1973 szeptemberében gyártott utoljára.

A gyártmánystruktúra átalakításához szükséges gépi berendezések egy része a Lágymányosi Dohánygyár megszüntetése után az ott felszabaduló gépi berendezésekből, illetve új beruházásokból származik. A Pécsi Dohánygyár technikai, technológiai fejlesztését elsősorban a cigarettagyártás és csomagolás területén a beruházási lehetőségek korlátozása miatt egyedi úton oldotta meg. 1969-ben az NDK-ból származó Dekajet gyártógépek és Skoda csomagoló és celofánozó gépek próbaüzemét kezdtük meg, majd a következő években a géptípusokból folyamatos beszerzéseket eszközöltünk. Gyártó és csomagoló gépparkunk döntő többségét jelenleg is e gépek alkotják.

A filteres cigarettagyártás megkezdésével egyidőben új technológiai ágazat, a filtergyártás fejlesztése is megkezdődött. Az 1965. és 1973. közötti időszakban a papírfiltergyártó kapacitását — kreppelt papír előállítása és papír filter gyártása — kb. 10 milliárd filteres cigarettához elegendő nagyságrendet érte el.

Móré János

Jó, ha tudjuk

Egyszemélyi vezetés: olyan vezetési rendszer, amelyben a vezetés egész szintjén egyetlen ember a felelős vezető. Kinevezés vagy megbízás alapján gyakorolja a vezetési funkciókat, a vezetési jogosítványokat. Fő jellemzője az egyszemélyi döntés és az egyszemélyi felelősség. Ennek a vezetési formának előnye a gyors reagálókészség a felelősség könnyebb és hatékonyabb érvényesítése a működés áttekinthetősége. Hátránya: háttérbe szoríthatja a demokratizmust, csökkenhet az alulról jövő kezdeményezőkészség, az öntevékenység.

A szocialista társadalomban az egyszemélyi vezetés sem nélkülözheti a kollektíva segítségét, a párt- és tömegszervezetek véleményét, javaslatait. A vezető a döntések előkészítésébe ezeket a szerveket bevonja, de egyszemélyben dönt.

Kollektív vezetés: eredetileg a kommunista pártok vezetési elve és formája. A demokratikus centralizmus elve alapján a vezetőket és vezető szerveket alulról fölfelé, demokratikus módon választják. A kollektív vezetési formában közösen, testületileg vitatják meg és döntik el a pártmunka minden kérdését.

A kollektív vezetés elve a szakszervezeti mozgalomban is érvényesül, ahol a vezetést választott szervek és testületek (szakszervezeti bizottság, bizalmi testület) kollektív módon gyakorolják.

A kollektív vezetés elve magában foglalja azt is, hogy a választott testület minden tagja egyenjogú, a döntések közös munka, a kollektíva tapasztalatai alapján születnek, a végrehajtásban itt is az egyszemélyi felelősség elve érvényesül.

Sigora Irma

Testvérlapjaink írják

A „Debreceni Dohánygyár"-ban olvastuk: A könyvespolcra ajánlják: Győriványi Béla: A cigarettagyártás c. könyvét, amelyből... a cigaretták külső tulajdonságairól szóló részt tették közzé. Egy kis ízelítő: „A mintavétel és a minősítés szempontjából az egyes vizsgálatokat a következő csoportokba sorolhatjuk. Az 1. vizsgálati csoport: a jelölés és a csomagolás minőségének vizsgálata. A 2. vizsgálati csoport: a kihullás vizsgálata, a ragasztási hibák vizsgálata, a töltés mértékének vizsgálata, a nagyméretű kocsánytartalom vizsgálata, az elszívhatatlan cigaretták számának meghatározása. A 3. vizsgálati csoport: Az érzékszervi vizsgálat, a nedvességtartalom meghatározása, az égőképesség vizsgálata, a nikotintartalom meghatározásába, a szűrőhatékonyság szabványon alapszik és az ott előírt tételmennyiség vizsgálata után dönthető el, hogy a vizsgált tétel minőségi szempontból megfelelő-e. Ezt a könyvet a termelési főosztály minden dolgozója haszonal forgathatná.

A Debreceni Dohánygyár hosszú távú fejlesztési céljai közül néhány:

— Enyhébb fiziológiai hatású, jobb élvezeti értékű, divatosabb formájú és csomagolású cigaretta előállítása. Tervezik licenc cigaretta gyártását is.

— Üzletpolitikájukkal a belföldi piaci helyzetük megtartására, erősítésére, az exportlehetőségek megteremtésére irányítják.

— Az 1983. évi 6,6 százalékos árbevétel arányos nyereségüket a nyolcvanas évtizedben 8—9 százalékra kívánják növelni.

— Gyártástechnológiai fejlesztésüket a következők szerint képzelik el: sort kerítenek a vágatgyártó vonal fejlesztésére. A dohányelőkészítés (levélvonal, kocsányvonal) fejlesztését indokolja a fizikai elavultság. Cigarettagyártó-, -csomagoló vonaluk fejlesztésére kétféle elképzelésük is van. Az egyik pl. az, hogy a 2500 db/perc teljesítményű gyártógépsoraikat Skoda gyártmányú 3600 db/perc teljesítményű gépekre cserélik.

Humor

ATYAI TANÁCS

— Az emberi test melyik része képes hatszorosára nőni működés közben? — faggat a tanár egy orvostanhallgatónőt.

— Hálás lennék, profeszor úr — pirul fülig a lány —, ha ezt a kérdést egy férfi kollégámnak tetszene feltenni.

— Kérem! — von vállat a tanár, egy medikushoz fordulva. — Nos, testünk melyik része nő hatszorosára működés közben?

— A pupilla, professzor úr!

— Naavon ió! — bólint a tanár. — Önnek meg azt tanácsolom kisasszony, ha egyszer megtalálja az igazit, ne támasszon vele szemben túl nagy követelményeket...

●

EXPRESSZ MUNKA

Egy kisközség orvosától megkérdezik, mitől olyan nagy a falujában a népszaporulat, hogy az utcán valósággal hemzsegnek a gyerekek.

— Hajnali 4-kor mindennap átrobog itt egy nemzetközi expresszvonat, amelynek dübörgése felébreszti az embereket — mondja a doktor. — Felkelni ilyenkor még korán van. Újra elaludni már késő.

Racionálisan, határozottan

Gábor József

1984. július 1-től főkönyvelő

Nem sok vezető van nálunk, aki úgy került magasabb beosztásba, mint *Gábor József.* 1963-ban dohányipari technikusként fizikai munkát vállalt, dohányt adagolt és hordott a gépekhez, műszakvezető, előadó, osztályvezető, gazdasági-műszaki tanácsadó, majd 1984. július 1-től vállalatunk főkönyvelője lett.

Egyébként is rendhagyó az életútja. Az ilyen beszélgetések általában úgy kezdődnek, hogy: „már gyermek koromban... akartam lenni". Övele úgy kezdhetnénk, hogy dohányipari szakember, gépész, közgazdász szerettem volna lenni, melyből az utolsó valósult meg.

— Debreceni vagy, szüleid, barátaid ott élnek, ott jártál iskolába, mégis Pécsre jöttél. Miért választottad ezt a várost?

— Az iskola befejezésekor több helyre is lehetett pályázni, akkoriban jártam Pécsett, vonzott a város és a dunántúli környezet is, szerettem volna a Pécsi Dohánygyárban dolgozni.

— Dohányipari technikusként kerültél a gyárba, mégis fizikai munkát vállaltál. Mi volt ennek az oka?

— Most mondhatnék itt olyanokat, hogy szerettem volna a gyárat erről az oldalról is megismerni, vagy azt, hogy számomra mindegy, csak dolgozhassam, de elsősorban az volt az ok, hogy albérletben laktam, és így többet tudtam keresni, anyagilag könnyebb volt az önálló életemet megalapozni.

— Ha visszanézünk, egyszerűnek, szabályosnak tűnik, az, ahogy vezető beosztásokba kerültél. Ilyen egyszerű volt ez valójában?

— Már műszakvezető beosztásba is elég különös körülmények között kerültem. Még délelőtt a dohányt hordtam, amikor a gyár volt igazgatója, *Perlaky József* megkeresett és megkérdezte, hogy mit csinálok este. Azt válaszoltam, hogy nincs különösebb programom. Este 10-re vissza kellett jönnöm — műszakvezetőnek. A betanítás gyors volt, egyszerű, az úgynevezett „mély víz"-szisztéma szerint történt. Egy éjszakán keresztül volt mellettem egy tapasztaltabb kollega, aki bevezetett a vezetői munka „rejtelmeibe" és azután jöttek a hosszú éjszakák. Meg kellett tanulnom emberekkel bánni, kemény leckéken keresztül rá kellett jönnöm arra, hogy akármilyen lelkes vagyok, nem biztos, hogy kizárólag az a jó, amit én mondok és azt is tudomásul kellett vennem, hogy nem minden ember egyforma, nem mindenkitől lehet azonos mérce szerint követelni. Olyan „fenegyerek-félének" tartottak akkoriban, talán azért, mert elképzeléseim nem mindig illeszkedtek be az átlagosba. Ebből sokszor konfliktusaim is támadtak...

— Milyen technológiai változást értél meg az idő alatt, amíg a termelési osztályon dolgoztál?

— Nagy élményem volt az az időszak, amikor megjelent a filteres cigaretta. Ez különösen szakmai szempontból volt kemény munka és erőpróba. Ugyancsak „forradalmi" korszak volt a szervíz-műszak bevezetése. 1973-tól itt is voltam műszakvezető. Ez nekem amolyan éjjel-nappal műszak volt, hiszen itt laktunk a gyárban, így bármikor elérhettek. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy csak azért voltam sokat a gyárban, mert itt is laktam, hanem érdekelt a munkám.

— Hogyan lesz egy műszaki érdeklődésű, izig-vérig „dohányos" szakemberből közgazdász, szervező?

— Igaz, hogy a gépészet érdekelt a legjobban, ma is nosztalgiát érzek a műszaki pálya iránt, de ez a terület is legalább annyira vonzott és izgatott. Választásomban nem kis érdeme van a feleségemnek, ő volt az, aki annak idején orientált erre a pályára és tanulmányaim során is sokat segített nekem. 1973-ban, amikor elkezdtem az egyetemet, már munkakörömben is erre a vonalra álltam. A szervezési osztályon dolgoztam, majd 1975-ben a tervosztályra kerültem. Ekkor fogalmazódott meg feletteseimben az, hogy vezetői utánpótlásként számításba vesznek. Ez a tény még jobban inspirált a szakmai ismeretek megszerzésére. 1977-ben ennek az osztálynak a vezetője lettem, egészen 1983-ig. Főkönyvelői beosztásba 1984. július 1-vel neveztek ki.

— Régóta ismerlek, úgy érzem, egyéniségedtől távol áll az, hogy íróasztal mögött „számokba temetkezzél", bizonylatokkal, csupán „papírmunkával" foglalkozzál, hiszen mozgékony, energikus, robbanékony alkat vagy.

— De mennyire, hogy az vagyok! Szándékomban sem áll a tények utólagos regisztrálása, változatlanul igényelem azt, hogy az osztályokkal, emberekkel közvetlen maradjon a kapcsolatom. Egy új gazdálkodási stílus, szemlélet kialakítása a célom, amely alapja lehet majd egy hatékonyabb, korszerűbb vállalati gazdálkodási formának. Szeretném, ha ennek az új rendszernek nőne a rugalmassági foka, határozottabb lenne, markánsabb jelleget öltene. Ezt különböző eszközökkel — pl. számítógép — kell megteremteni. Ez a törekvésem nem új, úgy érzem, ezért már eddig is tettem valamit. Azzal együtt, hogy tiszteletre méltó kezdeményezések és eredmények születtek már a számítástechnika vonalán, a ma élő rendszer megteremtésében az én munkám is érvényesült.

— A korszerű vállalati forma, rendszer kialakításának kétségtelenül elengedhetetlen feltétele az, hogy adott legyen egy magas technikai eszköz-szint. Ez azonban csak az érem egyik oldala. Hiába teremtünk meg egy fejlettebb, objektív feltételrendszert, ha azzal párhuzamosan a szubjektív, emberi feltételek lemaradnak. Az új elfogadásához szükség van az emberi tudat fejlesztésére is, amely folyamat általában a vezetési, irányítási módszerek korszerűsítése útján valósul meg. Személyeden keresztül egy következetes, szigorú vezetési stílus jelent meg, amely számunkra szokatlan.

— Tudom, hogy ez a vezetési stílus szokatlan, én nem akarok senkit megfélemlíteni, egyébként az a véleményem, hogy általában nem árt az, ha van az emberekben a vezetőkkel szemben egy egészséges „vizsgadrukk", ez sokakat visszatarthat meggondolatlan lépésektől, jobban átgondolják mondanivalójukat. A vezetői stílus nemcsak egyéniség kérdése. Sokszor a környezet is provokáló tényező. Körülöttünk megkeményedett a világ, a gazdaság, a környezet, ezért nekünk is keményebben kell reagálnunk. Ma már nem vezet eredményre az ügyek halogatása. Az a soha nem volt igazság is megdőlt, melynek értelmében „majd az idő megoldja a problémákat".

— Min szeretnél változtatni?

— Változtatni elsősorban a vállalati belső érdekeltségi rendszeren szeretnék. Húsbazsebbe vágó érdekeltségi rendszert szeretnék kialakítani, azaz minél szélesebb mértékben legyen mérhető a munka eredményessége — lehetőleg mindenki legyen tisztában az adok-kapok folyamattal. Egy racionális, pontos pénzgazdálkodást, egy piac-szemléletű anyaggazdálkodási formát szeretnék. Változtatni szeretnék azon a káros szokásrenden is, mely szerint mindig a vezető mondja meg, hogy adott esetben mit kell tenni.

A magam részéről mindent meg fogok tenni annak érdekében, hogy fokozzam az új iránti fogékonyságot és megvalósítsak egy új, korszerűbb gazdálkodási formát.

Sigora Irma

PÉCSI DOHÁNYGYÁR
A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő:
dr. Simonné dr. Bernáth Erika
Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Braun Károly
Előfizetési díj egy évre: 21,60 Ft
Pécsi Szikra Nyomda
7630 Pécs, Engel János u. 8.
F. v.: Farkas Gábor igazgató

Az energiafelhasználásunkról

A vállalat 1984. I. félévi energiafelhasználásáról hű képet elsősorban a fajlagos mutatók alakulásának figyelemmel kíséréséből kaphatunk. Vagyunk már olyan helyzetben, hogy úgy a bázis évre, mint a beszámolási időszakra vonatkozóan az egyes energiafajtákról mért adatokkal rendelkezünk, s az adott időszakok termelési mutatóival történő összevetés adja az előbb említett fajlagos mutatókat.

Az előkészítés egy tonna dohány előállításához villamosenergiából 102,97 kwh helyett 110,17 kwh-t használt fel (108%), míg gázenergiából ugyanennek a mennyiségnek az előállításához 11,83 m^3 helyett 12,64 m^3-t (107%) fogyasztott.

A filterrúdgyártás a filterrúdak gyártásához 263,77 kwh/millió db. helyett 198,89 kwh/millió db (75%) vilamos energiát, míg a kreppeléshez a technológiai célú gőz felhasználása 73%-os volt.

A gyártási osztály villamosenergia felhasználása is csökkent a bázis év azonos időszakához viszonyítva, még pedig 38,47 kwh/millió darabról 32,74 kwh/millió darabra, ez 85%-os érték.

A csomagolási osztály 1983. I. félévében 151 millió cigarettacsomagot, míg 1984. I. félévében 176 millió cigarettacsomagot állított elő. Ehhez a villamos fogyasztásmérők 1984. első félévében — az 580,45 kwh/millió db érték helyett — 569,04 kwh/millió db értéknek megfelelő villamosfogyasztást mértek, ami a bázisérték 98%-a.

Tudtuk még mérni az üzemi konyha gázfogyasztását is, mindkét időszakban. Az étteremben 1983. I. félévében 25,099 — míg 1984. azonos időszakban 31,866 ebédet fogyasztottak el dolgozóink. Egy adag előállításához 1983-ban 0,209 m^3, 1984-ben 0,206 m^3 gáz kellett. Ez a fogyasztás 2%-kal kevesebb, mint a bázis év adata.

Természetesen ezek az adatok vállalaton belüli mutatók, és ezekben az összegekben (pl.: villamosenergia esetében) nincsenek bent a cigarettagyártáshoz nélkülözhetetlen hőközponti üzemvitel, a raktári fogyasztások, stb. Ha ezeket is figyelembe vesszük (és figyelembe is kell vennünk, a teljesség kedvéért), akkor villamosenergia fogyasztásunk 1 millió cigaretta előállításánál 99,6%-os volt 1984. I. félévében, ami csak 0,4%-kal marad el a bázisfelhasználástól. A gőzenergia egy millió filterrúd, ill. egy tonna kreppapír előállításához 28,22 GJ-ról 17,85 GJ-ra (63%), illetve 67,9 GJ-ról 49,6 GJ-ra (73%) csökkent. A vállalat összes gázfogyasztása viszont 113%-os volt annak ellenére, hogy a konyha és egyéb gázfogyasztók kisebb, illetve nagyobb megtakarítást (2%, illetve 42%) tudnak felmutatni. Ebből következik, hogy a gázfogyasztás fajlagos mutatójának csökkentése az elkövetkező félévben a technológiai osztály feladata kell, hogy legyen. Természetesen ez csak akkor igaz, ha a többi fogyasztóhelyek az eddigi takarékos fogyasztásukat továbbra is megtartják.

A vállalat energiaként kezeli és nagyon nagy figyelmet fordít a különböző hálózati vízfelhasználásra is. Ismert Pécs város ivóvíz gondja, valamint ipari vízellátása is. Az ivóvizet, vagy más néven a városi vizet ivásra, főzésre, mosogatásra, tisztálkodásra és WC-öblítésre használjuk. Ebből 1984. I. félévben a tavalyi bázisidőszakhoz viszonyítva „csak" 91%-ot használtunk fel, de ez a mennyiség így is 1 384 m^3-rel több volt, mint amennyit a Pécsi Vízmű szerződésileg részünkre biztosított. Évek óta igen nagy feladatot jelent a közel 13 éve megállapított keretszerződés betartása és betartatása. Továbbra is nagyon figyelni kell a csepegő, vagy esetleg hétvégeken nyitvafelejtett csapokra (fürdő, öltöző, óvoda—bölcsőde, konyha), felesleges pazarlásokra (zuhanyozás után zárjuk el a csapokat!), csőtörések időbeni feltárására.

Az ipari vízfogyasztásunk 1984. évben jelentősen megnőtt. Ezt elsősorban a házi kútjaink év eleji elapadáso, búvárszivattyúinak hibái okozták, valamint a nagy teljesítményű vízgyűrűs vákuumszivattyú üzembe állítása okozta. Az utóbbi hűtővízrendszerének kialakítására sem idő, sem pénz — s így lehetőség sem volt. Az elkövetkező leállási munkák kivitelezése lehetőséget fog teremteni egy olyan rendszer megvalósítására, amely — további pénzügyi támogatással — víztakarékos hűtőrendszerek kifejlesztésének alapja lesz.

Magyar Miklós

Az I. félév mérlege

A vártnál jobb eredmény

62 millió forint nyereség

Lezárult az első félév, elkészült a mérleg, amely a vállalati gazdálkodás milyenségéről ad számot.

Vállalatunk az igen nehéznek ígérkező 1984. év első felét, *a vártnál lényegesen kedvezőbb eredménnyel zárta.* Az év elején ismert és betervezett termelési programunk a fogyasztói igények növekedése miatt kevésnek bizonyult. Félő volt, hogy egyes területek ellátatlanok maradnak — amit természetesen el kell kerülnünk —, így megemeltük a termelést. *Első félévben 3,5 milliárd db cigarettát állítottunk elő, amely a tervezettnél több mint 2%-kal magasabb.* Ezen belül jelentősebben növekedett a Mentolos Sopianae termelése. 4,1%-kal. PD_2-ből is előállítottunk 4,6 millió db-ot, pedig első félévben nem szerepelt terveink között a PD_2 termelése.

Összesenjében elmondhatjuk, hogy az elképzeléseinket, terveinket a termelés oldaláról megvalósítottuk. Az 1983-ban indított anyag- és energiatakarékossági programunk célkitűzéseit erre az évre is áthoztuk. Az első félévben a fajlagos (egységnyi termelésre jutó) anyagkihozatali mutatók általában kedvezően alakultak. Egyes területeken — pl. dohány, gyártási anyagok, papírosztály néhány anyaga — a normához viszonyítva *jelentős megtakarítás mutatkozik.* Ezek a megtakarítások azt eredményezték, hogy az eredeti programnál nagyobb mennyiségű termelés mellett, kevesebb költségünk merült fel a tervezettnél.

Bevételeink — a többlettermelés értékesítésének hatására — megnövekedtek, mintegy 2%-kal haladják meg az időarányos tervet. A többlet-árbevétel és a kisebb költség-felmerülés eredményeként *a vállalati nyereség 62 millió Ft.*

Külön kell még szólni a vállalati gazdálkodás olyan fontos területéről, mint a készletek alakulása. Ezen a téren szintén rendkívül kedvező eredményt sikerült elérnünk. Mintegy 10%-kal alacsonyabb összegű raktárkészletünk volt június 30-án, mint terveztük. Ez igen gondos, precíz munkával volt elérhető.

Az elmúlt félévben vállalatunk életében új színfoltként jelentek meg a VGM-ek. Mint köztudott, megalakult a tmk-területén egy alkatrészelőállító és a papírosztályon két rúdgyártó munkaközösség. Munkájukra szükség van, s éppen a szűk keresztmetszet miatt; enyhítik a vállalat gondjait.

A második negyedévvel kezdődően bérfejlesztést hajtottunk végre, amely az utóbbi években megszokottnál lényegesen magasabb volt. A jó mennyiségi teljestímény, a kedvező minőségi és selejttényező, együttesen az alapbéremeléssel, dolgozóink keresetének számottevő növekedését eredményezték.

Az első félév gazdálkodási sikereit megőrizve minden reményünk meg lehet arra, hogy az 1983-ban elért eredményeinket minden területen túlszárnyaljuk.

Simon Éva

Csökkent a balesetek száma

Mindig napirenden tartva — figyelemmel kísérjük a vállalatunk munkavédelmi tevékenységét tükröző baleseti helyzetet. Így aktuálisnak mondható az első félév ezen mutatóinak ismertetése vállalati dolgozóinkkal.

Minimális mértékben emelkedett a táppénzes kieső munkanappal járó balesetek száma: (14, előző három év átlaga: 12), amelyben az úti (munkába menet és munkából jövet történt), valamint a kisebb sérüléses (1—3 táppénzes kieső munkanappal járó) üzemi balesetek emelkedése játszik közre. Már ezen részletezés alapján is várható és a tény alapján bizonyított, hogy *a jelentésre kötelezett vállalaton belüli balesetek száma lényegesen csökkent.* Az első félévben összesen öt üzemi baleset volt, amely négy napon túli táppénzes kieső munkanappal járt és ebből kettő volt, amely a vállalaton belül történt.

Ilyen jó baleset-statisztika mutatója vállalatunknak 1979-ben volt, de azt megelőzően és azt követően sem tudtunk ilyen jó eredményt felmutatni. Ezen jó eredményt fokozza, hogy a balesetek súlyosságát tükröző kieső táppénzes munkanapok száma sem haladta meg a 11—14 napot. Kieső táppénzes munkanapok száma 47, ebből úti, üzemi 30 nap.

Az említett, két üzemen belül történt baleset nem elegendő, hogy törvényszerűségeket vonjunk le. A vizsgálatot kiterjesztve az összes táppénzzel járó üzemi balesetre megállapítható, hogy *a sérülések többsége kézsérülés,* ezt követik a lábsérülések.

Jellemző az is, hogy az úti balesetek száma többszöröse az üzemen belül történt baleseteknek, a három napon túli táppénzzel járó balesetekhez viszonyítva. Ez a tény azért szembetűnő, mert az országos statisztikai adatok alapján pontosan fordított az arány. Ez egyben figyelmeztetés, hogy az újfelvételes és ismétlődő oktatáson bővebben kell kitérnünk a közlekedési ismeretekre.

Az évről évre javuló statisztikai mutatónk további javulása várható, ha következetesen betartjuk a munkavédelmi szabályokat, amely vállalatunk minden dolgozójának kötelessége.

Czina Ferenc

Az üzemorvos írja:

Az infarktusról

Napjainkban egyre közismertebbé és félelmetesebbé válik egy betegségnek, a szívinfarktusnak a neve. Nézzük meg, hogy mit is takar ez a fogalom.

Az infarktus a szívizom egy részének vérellátási zavara következtében kialakuló maradandó károsodása. Az elváltozás alapja a szív saját vérellátását biztosító koszorúerek megbetegedése. Érelmeszesedés miatt a koszorús erek belső űrtere fokozatosan beszűkül, majd valamelyik részén egy kritikus mértéket elérve a vérkeringés teljesen megszűnik, gyakran vérrög alakul ki. Ezt a folyamatot nevezzük trombózisnak. Innen származik a ma már ritkábban használt elnevezés: a szívtrombózis. Az infarktus szó maga a szívizom maradandó károsodására utal, amely az érintett vérellátási területen bekövetkező végleges oxigénhiány következménye. A szívinfarktus létrejöttét több tényező segítheti elő:

— dohányzás,
— magas vérnyomás,
— elhízás,
— cukorbetegség,
— emelkedett vérzsírtartalom,
— mozgásszegény életmód,
— idegi megrázkódtatások, kudarcok, csalódások, sérelmek.

Az infarktus súlyossága függ a koszorús erek állapotától és az elzáródás helyétől. Minél nagyobb területet lát el az elzáródott ér, annál súlyosabb következményekkel jár a betegség. Nagyon fontos a beteg későbbi sorsa szempontjából, hogy milyen a szív többi erének az állapota. Ha a többi érterület viszonylag egészséges, bennük érelmeszesedés nem alakult ki, jobbak a károsodott szívizomterület gyógyulási esélyei.

Az infarktus gyakran minden előzmény nélkül lép fel, máskor a beteg valamilyen betegséggel már régebben is kezelés alatt állt (magas vérnyomás, cukorbetegség). Amennyiben a beteg az első 24 órát túléli, életbenmaradási esélyei jók, ha a betegség heveny stádiumában megfelelő kezelésben részesül, utána pedig megfelelő életmódot folytat, utókezelésben részesül.

A betegség fellépésekor a beteget legtöbbször intenzív therápiás osztályra helyezik. Itt a beteg gondos ápolásban és állandó megfigyelésben részesül. A szövődménymentes infarktus esetében másra nincs is szükség. Ha a legkisebb szövődmény is fellép, azonnal alkalmazni lehet a legkorszerűbb berendezéseket a beteg kezelésében, pl. a szív szabálytalan működését megszüntető defibrillátort, vagy a szív saját ingerületvezetési zavarait leküzdő belső ütemszabályozót (pacemakert). Az intenzív osztályon nagyon fontos a teljes ágynyugalom (első időben ágytálazással), a dohányzás teljes megszüntetése, az orvosokkal, nővérekkel való jó kapcsolat kialakítása, hogy a beteg állapotában létrejövő legkisebb változást is közölni tudja kezelőivel, ill. azt, hogy ezt azok azonnal észre is vegyék.

Az intenzív osztályon kevés látogatót fogadhat a beteg, ez is a nyugalma érdekében szükséges.

A betegség 5—7. napja után a beteget rendes kórházi ágyra helyezik, ahol lehetőség nyílik az infarktust elszenvedett szív lassú gyógyulására. Itt kezdik meg a teljes ágynyugalom után a beteg felkeltését, melynek időpontját a kezelőorvos állapítja meg, a beteg egészségi állapotától függően. A teljes ágynyugalom időszakában a normális életbe való visszatéréshez az első lépést az ágyban folytatott torna jelenti, melyet szakképzett gyógytornász irányít. A korai mozgás megakadályozza a végtagokban a vér pangását és trombózis kialakulását. Amint a beteg állapota megengedi, felkelhet ágyából, a folyosón sétálhat és lépcsőt is járhat, ezután pedig már a kórházból való hazatérés következik. A kórházból senkit sem bocsájtanak el addig, míg állapota ezt meg nem engedi. A beteg kezelése a kórházból való távozással nem szűnik meg, mert a gyógyulásig még hosszú út vezet és ennek a célnak a szolgálatában áll a rehabilitáció, melynek végső célja a beteg szellemi és fizikai teljesítőképességének helyreállítása.

A kórházi kezelés után a betegnek a következő rehabilitációs lehetőségei vannak:

— járóbetegként,
— szanatóriumban,
— a kettő kombinációja.

Az, hogy a felsorolt lehetőségek közül melyik módot kell választani a beteg számára, az a beteg állapotától függ, de tudni kell, hogy nem lehet sikeres a rehabilitáció a beteg aktív közreműködése nélkül. A betegnek is akarni kell meggyógyulni és akarni kell, hogy visszatérjen a normális életbe. Be kell tartani az orvos által előírt életmód-változtatást, szedni kell a gyógyszereket, el kell menni az ellenőrző vizsgálatokra és törekedni kell, hogy minél előbb munkába állhasson.

A rehabilitációban részt vevő betegek 80 százaléka néhány hónap alatt teljesen panaszmentessé válik és visszatérhet a mindennapi életbe. Talán mindenki számára a legizgalmasabb kérdés, hogy dolgozhat-e az infarktusos beteg? A köztudatban még mindig nagyon elterjedt felfogás, hogy az infarktus maradandó munkaképtelenséget okoz és a beteg rokkantként kénytelen leélni az életét. Azonban a különböző országokban végzett vizsgálatok szerint a betegek 70—90 százaléka visszatér a dolgos életbe. Kiderült ugyanis, hogy sokkal több kárt okoznak a semmittevésből származó következmények, mint a munkával járó megterhelések. Természetesen a munkába való visszatérést nagyon alapos orvosi vizsgálat előzi meg. Ha nincsenek szövődmények, az infarktus után 3—4 hónappal a beteg ismét dolgozhat. Ha a beteg állapotát szövődmények rontják és nem lehet eredeti munkahelyén foglalkoztatni, más munkahelyre kell átirányítani, esetleg áthelyezni. De még abban az esetben is mérhetetlen károkat okoz a tétlenség, ha a beteg egészségi állapota nem teszi lehetővé a rendszeres munkát és véglegesen vagy időlegesen leszázalékolják. Ilyen esetben is javasolni kell a csökkentett munkaidőben való foglalkoztatást, vagy olyan hely kialakítását, amely a beteg számára a kellő hasznosság érzetét nyújtja. Akármilyen fejlett azonban az orvostudomány, akármilyen gondosan is kezelik a beteget, maradhatnak fenn olyan panaszok, amelyek sok nehézséget okoznak a beteg életében. A legtöbb gondot a mellkasi fájdalmak jelentik. Ezek a fájdalmak sok esetben nem koszorúér-szűkület következtében alakulnak ki, pl. okozhatja a csigolyák elmeszesedése, vállizületi fájdalom, stb. is. Amennyiben a vizsgálatok arra utalnak, hogy a mellkasi fájdalmak nem szív eredetűek, a kiváltó okot kell kezelni. Fontos, hogy a beteg pontosan felismerje a szíveredetű ún. anginás jellegű fájdalmat, ami az étélt roham után nem is okoz nehézséget. Ilyenkor Nitroglicerint kell szopogatni és a panaszok megszüntéig fel kell függeszteni minden tevékenységet. Haladéktalanul orvoshoz kell fordulni, ha a fájdalom a Nitroglicerin bevétele után 15 perccel sem szűnik meg. A beteg többször kerülhet olyan helyzetbe, hogy szükségessé válik nemcsak a kialakult mellkasi fájdalmak megszüntetése, hanem az esetleg fenyegető panaszok megelőzése is. Előfordulhat, hogy jelentősebb fizikai terhelés (pl. lépcsőjárás, nemi aktus), vagy hideg (pl. télen meleg szobából szabadba való kilépés) mellkasi fájdalmat okoz. Ilyen esetben tanácsos már előre elszopogatni egy tablettát.

Amennyiben a rehabilitáció folyamata befejeződött, a beteg visszatér a mindennapi életbe, be kell tartani még a következő rendszabályokat:

Meg kell tartani a kezelőorvos további gyógykezelésre és ellenőrzésre vonatkozó utasításait.

Rendszeres testmozgást kell végezni, de tartózkodni kell a nagyobb fizikai megterhelésektől.

Tartózkodni kell a dohányzástól.

A munka és pihenés harmonikus egyensúlyát kell létrehozni.

Kávé, tea, alkohol kis mennyiségű fogyasztása nem ellenezhető.

Autóvezetés terén ki kell kérni az orvos tanácsát.

Ha valaki mindezeket a szempontokat figyelembe veszi, remélheti, hogy jó közérzettel, megfelelő fizikai és szellemi teljesítőképességgel folytathatja mindennapi életét.

Dr. Varga Éva

Keresztrejtvény

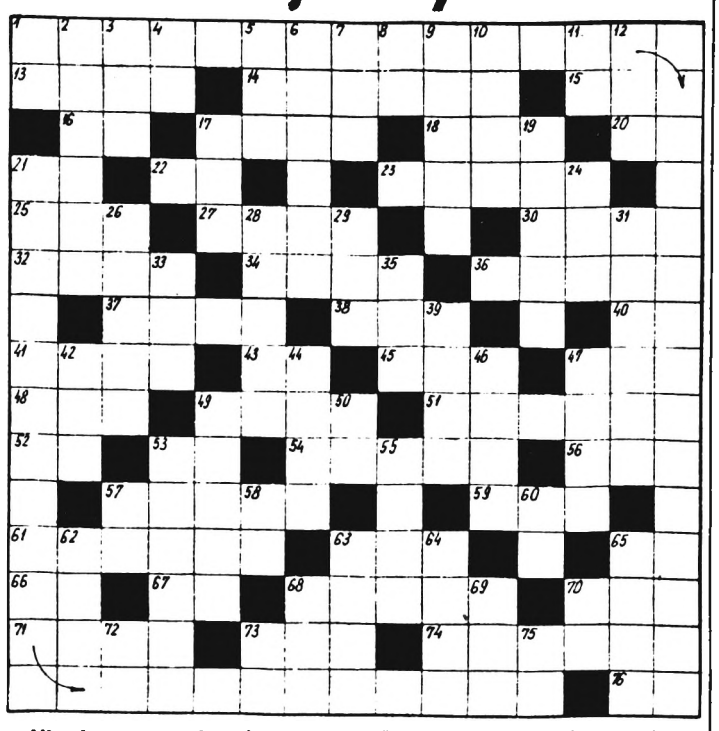

Vízszintes: 1. Az első megfejtés (zárt betűk: M. L. M. É. M.). 13. Döf. 14. Hozzá nem értő. 15. Nem oda. 16. Névelő. 17. Város Peruban. 18. Kéret. 20. A prazeodimium vegyjele. 21. Egyfajta orvosi bizottság. 22. Santa... 23. Kövér. 25. Hogy oroszul. 27. Mesealak. 30. Csomó a fában. 32. Férfinév. 34. Indiai isten. 36. Távíró. 37. Európai főváros. 38. Piperecikk márka. 40. Osztályba sorolás. 41. Tartja magát. 43. Állóvíz. 45. Fohász. 47. Páratlanul keresi. 48. Hulladék. 49. Huszáros vezényszó. 51. Keményítőt bontó enzim. 52. Tova. 53. Szolmizációs hang. 54. Savak egy csoportja. 56. Kisebb rész. 57. Részvény. 59. Folyó spanyolul. 61. Westernhős. 63. Német egyes.. 65. Durva megszólítás. 66. Létezik. 67. Helyrag. 68. Világhírű norvég író. 70. Rövid városrész. 71. Nemzetközi vám- és kereskedelmi egyezmény röv. 72. Római köszöntés volt. 74. Róma folyója. 76. Fonetikus mássalhangzó.

Függőleges: 1. Régi egyiptomi pénz. 2. Jobbágy is lehetett ilyen. 3. Rombol. 4. Erbium vegyjele. 5. Becézett férfinév. 6. Idegen női név. 7. ...Appia. 8. Motívum. 9. Pálca jelzője lehet. 10. Hull. 11. 21 12. S. D. P. 17. Lengyel sci-fi író. 19. Szelek. 21. A második megfejtés (zárt betűk: T. S. A. N. J.). 24. Szeszes ital. 28. Kaszás. 29. Alma — népiesen. 31. Fejlődésnek indult mag. 33. Kérdőszó. 35. Az amerikaiak gúnyneve. 39. Arab sejkség. 42. Helyhatározó rag. 44. Kikötő Algériában. 46. Latin szerelemisten. 47. A történetírás istennője a görög mitológiában. 49. Orozta. 50. Americium vegyjele. 53. Salvadori diktátor. 55. A termékenység istennője Egyiptomban. 57. Körülbelül. 58. Kopasz magánhangzók. 60. Aroma. 62. 1950. óta Dunakeszi. 63. Kutyák. 64. A Via Veneto része. 65. Nem dolgozó méh. 68. Női becenév — ford. 69. Édes lehet ilyen. 70. Kicsinyítőképző. 72. Kettősbetű. 73. Ezüst vegyjele. 75. -ve párja.

Beküldendő a vízszintes 1. és függőleges 21. sorok helyes megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki. Beküldési határidő: szeptember 1. Ismételten közöljük olvasóinkkal, hogy a júliusi megfejtéseket szeptemberi számunkban adjuk közre.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.

Humor

Vadnyugati történet

Valóban meg kell operálni a feleségemet? — kérdezi a texasi gengszter az orvost.

— Sajnos meg.

— Hát én nem bánom! — mondja a gengszter —, de jelen akarok lenni a műtétnél, mert ha ez az asszony meghal a keze alatt, én magát a következő percben lelövöm.

— Oké! — bólint a doktor. — Jöjjön be. — Azzal előremegy és a már kikészített műszerek mellé letesz egy revolvert.

— Magának minek a pisztoly? — érdeklődik a gengszter.

— Szükségem lehet rá — von vállat az orvos —, mert ha valóban meghalna a beteg, azt én néhány másodperccel előbb tudom meg, mint maga.

Hobbi

Mi az a bio-növényvédelem?

Az utóbbi időben világszerte sok szó esik a bio-növényvédelemről. Miért? Mert rájöttek, hogy a mértéktelenül használt permetszerek a növények tenyészideje alatt, fogyasztásra nem bomlanak le. Vagyis a növényre juttatott permetszert az ember elfogyasztja. Ennek még nem ismert következményei lehetnek.

Ez a felismerés indította el az embert oly irányba, hogy a növényeket, annak termését ne csak vegyszerrel védjük meg a kártevőkkel szemben. Nagyüzemi gazdálkodásnál valóban nem lehet a vetésforgón kívül mással védekezni. Így a nagy termés elérése érdekében szükséges a kémiai védekezés. Más a sok kiskerttulajdonos helyzete. Itt a család számára termel az ember, és a kisebb termés is fedezi a család szükségletét. Bőven van lehetőség, hogy biókertészkedjünk.

Mi is a teendő? A rovarölőszer minimális kijuttatása a növényekre. Ezt úgy érjük el, hogy tudni kell azt, mikor van a rajzási időszak. Az akkor végzett permetezés tökéletes eredményhez vezet! A rovaroknak általában két-három nemzedéke (utóda) van. Tehát kéthároms zori permetezés igen eredményes, mert nem engedjük kifejlődni a kártevőt. Amennyiben ezt az időt nem jól választuk meg, kénytelenek vagyunk egész tenyészidőben permetezni.

A burgonyabogárnak is két nemzedéke van. Az első permetezés után az utólag kikelt bogarakat egy hét múlva ismét permetezzük, ami igen hatásos, vagyis a második nemzedék kifejlődéséhez kevés bogárnak van lehetősége.

Gyümölcsfáknál is pl. az amerikai szövőlepke kétszer rajzik. Ezt az időt kell figyelemmel kísérni és megakadályozni az utódok kifejlődését. Szőlőnél a szőlőmolyoknak három nemzedéke van. A kevés, időben kijuttatott permetszer a rovarkártevőkkel szemben igen hatásos, viszont nem pusztítjuk el azokat a hasznos kis bogarakat, melyek besegítenek a kártevő rovarok pusztításában. (Katicabogár, hangya.) Pl. egy katicabogár naponta 30 db levéltetűt pusztít el.

A madarak is rengeteg rovart fogyasztanak el, mikor a kis fiókákat nevelik.

Gombabetegségeknél is bőven van lehetőség, hogy ne engedjük növényeinknél a fertőzést kifejlődni. A leghatásosabb védekezés a vetésforgó. Ugyanis, ha következő évben mást vetünk, vagy ültetünk, az előző évhez viszonyítva arra a helyre, lényegesen csökken a fertőzés mértéke, mert a talajban visszamaradt károkozó más növénnyel találkozik és részben elpusztul. Tulajdonképpen ez a lényege a bio-kertészetnek, megismerni a természet törvényeit közelebbről.

Bár ez luxus, de akinek lehetősége van, vetésforgó helyett pihentesse egy évet a földet, és engedje kialakulni rajta a mikrobiológiai életet. Csak kaszálja le a gazt. Csodával hatásos a megújulás, ha újból termelni fog e terület.

Drávavölgyi József

Könyvajánlat

Érdekli Önöket, milyen a Viktória-vízesés?

Milyen egy afrikai fotószafári és egy angliai szafaripark?

Hogyan koccintanak piros tojással a görögök, milyen egy holland sajtvásár?

Milyen érzés, amikor magyar zászlók lobognak a párizsi Concorde-on?

Miről mesél a rodostói Rákóczi-vár?

Mindezt megtudhatják, ha elolvassák Moldoványi Ákos: A repülőszőnyeg utasai c. könyvet.

Most jelent meg:

Czeizel Endre: Az érték bennünk van c. könyve.

A szellemi adottságok és a tehetség modern értelmezésével ismertet meg bennünket a népszerű szerző ebben a művében.

A genetika főbb elemeinek áttekintése után a szellemi adottságok fejlesztésével, lehetőségeivel, az önismeret és magyarságtudat helyes értelmezésével, valamint a zsenialitás és szellemi képességek fokozásának lehetőségeivel foglalkoznak a további fejezetek.

Az ifjúságnak, gyerekeknek kedves olvasmány az Antoine de Saint-Exupéry: Kis herceg, Szántó György: Az alapiak kincse, Bogáti Péter: Az ágasvári csata, Peter Broek: Nelli.

Jó olvasást, kellemes időtöltést.

Az IBUSZ ajánlata

Hajóutak, körutazások

Megjelent az IBUSZ 1984/85. ősztől tavaszig terjedő időre szóló külföldi utazási ajánlata. A megjelent programfüzetben bő választékot találhatunk.

A hétvégi ajánlatokból néhány: A Magas-Tátra több helyén lehet a péntektől vasárnapig terjedő időt eltölteni, pl. Horny Smokovecben, Csorba-tónál, de eltölthetjük a hét végét Londonban, Bécsben, Szófiában.

A körutazások is igen gazdag lehetőséget kínálnak, pl. a fáraók földjén, Kínában, Észak-Koreában vagy akár Kubába, Peruba is eljuthatunk. Ezek az utak gyönyörűek, de meglehetősen borsos az áruk.

Érdekes hajóutakat is ajánlanak a Földközi-, a Fekete-, és az Égei-tengeren.

Az IBUSZ-szolgáltatás egyik újdonsága, hogy a kiemelt útvonalon, a programfüzetben D-vel jelzett időpontban díjmentesen szállítják a vidéki utasaikat Budapestre és vissza. Érdemes tehát a programfüzet átböngészése során erre is figyelemmel lenni. A Pécsről Budapestre és vissza szállítást a D 6. jellel találjuk megjelölve.

Nyaralóknak — Hévízről

Befejeződtek a hévízi tófürdő létesítményeinek korszerűsítési munkálatai: a nemzetközi hírű gyógyfürdő valamennyi szabadtéri épületét újjáépítették. Elsőként a tó északi részén levő strandfürdőt és a kabinsort újították fel. Ezt követte a tó közepén álló, 1600 négyzetméter alapterületű gyógyászati főépület újjáépítése és a főbejárat áthelyezése. Végül a gyógyászati épülethez tartozó iszapkezelőt, s a tavat körülvevő parkot renoválták. Az iszapkezelőben megkezdték a masszázshoz és a pakoláshoz szükséges berendezések áthelyezését.

A tófürdő épületei az újjáépítés után is megtartották sajátos stílusukat.